पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या कार्यक्षेत्रातील जलाशयाचे व्यवस्थापन पूर्वीप्रमाणे मत्स्यव्यवसाय विभागास देण्याबाबत.

´ÖÆÖ¸üÖÂ™Ò ¿ÖÖÃÖन
शासन निर्णय क्रमांक मत्स्यवि/१२९६/१४१८३/ÃÖ®†Ö¸ü-132/¯Ö¤ãü´Ö-13
कृषि, ¯Ö¿शुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
मंत्रालय विस्तार, ´ÖãÓ²Ö‡Ô 400 032
दिनांक 6 ¤ü¯ÖÖ»Öß 2000

¯ÖÆÖ :-

1. शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्र. मत्स्यवि-1261/ÃÖ®†Ö¸ü-135/¯Ö¤ãü´Ö-13, ×¤ü. २९ जुनै 1995
2. महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ स्थापन करण्याबाबतचा सन १९९६ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 15 ×¤ü. 4 ¤ü¯ÖÖ»Öß 1996.
3. महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ अधिनियम १९९६ यात सुधारणा करण्याबाबतचा ¿ÖÖÃÖान १९९७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 11, ×¤ü. १३ जानेवारी १९९७
4. विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ स्थापन करण्याबाबतचा सन १९९७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 26 ×¤ü. 28 ¤ü¯ÖÖ»Öß 1997
5. तापी खोरे विकास महामंडळ स्थापन करण्याबाबतचा सन १९९८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 4 ×¤ü. ६ जानेवारी 1998.
6. कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ स्थापन करण्याबाबतचा सन १९९८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 3 ×¤ü. ६ जानेवारी ९८
7. गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ स्थापन करण्याबाबतचा सन १९९८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२३ दि. १७ ऑगस्ट १९९८.
8. विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम १९९७ यात सुधारणा करण्याबाबतचा सन 1999 "ाा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 6 ×¤ü. १६ जानेवारी १९९९.

प्रस्तावना :-

पाटबंधारे विभागाने बांधलेले पाटबंधारे तलाव मत्स्यव्यवसाय विकासासाठी मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे देण्याचे धोरण १९६६ पासून अंमलात होते. स्थानिक सहकारी संस्थामार्फत मत्स्यसंवर्धन व विकासासाठी, पर्यायाने, मच्छिमारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी मत्स्यव्यवसाय विभागाने या तलावांचा उपयोग करून घेतलेला आहे. त्यासाठी २०० हेŒ™र पर्यत जलक्षेत्र असलेले तलाव स्थानिक मच्छिमारांच्या सहकारी संस्थांना देण्यांत येत असत. आणि त्याहून मोठे तलाव लिलावाव्दारे ठेŒयाने देण्यांत येत असत. ŸÖ£ÖÖ¯Öß, त्यातही स्थानिक मच्छिमारांना निश्चित स्वरूपात रोजगार मिळू शकेल याची दक्षता घेण्यात आलेली होती.

दरम्यान विविध विभागीय पाटबंधारे महामंडळाची निर्मिती –ााली. त्यावेळी संबंधित पाटबंधारे महामंडळाच्या नियमानुसार हे सर्व तलाव त्या महामंडळाकडे वर्ग –ााले. यामुळे मत्सव्यवसाय विभागातर्फे ¸बविण्यांत येणा-या धोरणाच्या अमलबजावणीत अडचणी आल्या. परिणामी स£निक मच्छिमार व त्यांच्या सहकारी संस्था रोजगारापासून वंचित –ााल्या. कारण लहान मोठे सर्वच तलाव लिलवान ŠŒयाने देण्याची पध्दत पाटबंधारे महामंडळाने सुरू केली होती.

मत्स्यव्यवसाय विभागापुढील उपरोक्त समस्यांचे निराकरण करणेच्या दृष्टीने पाटबंधारे महामंडळाच्या कार्यक्षेत्रात वर्ग –ाालेले तलाव मत्स्यव्यवसायाच्या अखत्यारीत पूर्वीप्रमाणे देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासन स्तरावर दिर्घकाल विचाराधीन होता. आता शासनाने या सर्व तलावांचे व्यवस्थापन मत्स्यव्यवसाय विभागास पूर्ववत देण्याबाबत खालील प्रमाणे निर्णय घेतलेला अÆ.

शासन निर्णय :-

ˆ¯¸Œत परिस्थितीती विचारात घेता शासनाने आता पुढील प्रमाणे निर्णय घेतलेला आहे.

1. पूर्वीच्या धोरणानुसार तलावांचा विकास व व्यवस्थापन मत्स्यव्यवसाय विभागाकडेच कायम ¸ÆÞ». जेणेकरून प्राथमिक मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांच्या अस्तित्वास बाधा येणार नाही.
2. Ÿ»¾ ŠŒयाने अगर लिलावाने देताना त्याव्दारे मिळणा-या उत्पन्नाचे ५०% भाग पाटबंधारे विभागास न देता पाटबंधारे विकास महामंडळास देण्यांत येईल. तलावांचे व्यवस्थापन इत्यादीसाठीचा लागणारा व्यापक खर्च विचारात घेता एकूण उत्पन्नाच्या ५०% हिस्सा पूर्वीप्रमाणेच या विभागाकडे राहील.
3. वरील व्यवस्था कार्यक्ष´पणे अंमलात आणण्याच्या दृष्टीने संबंधित पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या अधिनियमात आवश्यक ती दुरूस्ती पा™बंधारे विभागामार्फत तात्काळ करण्यांत यावी.

वरील निर्णयानुसार पाटबंधारे महामंडळाकडे वर्ग –»» Ãर्व पाटबंधारे तलाव आता या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून ज्या स्थितीत असतील त्याच स्थितीत मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे वर्ग –ााल्याचे ग्राहय धरण्यांत येईल. अशा रितीने मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे वर्ग –»ोल्या सर्व तलावांच्या पुढील व्यवस्थापनाची जबाबदारी आयुŒत मत्स्यव्यवसाय यांची राहील.

200 ÆŒटरवरील जलक्षेत्र असलेल्या तलावांच्या बाबतीत मत्स्यव्यवसाय विभागाने शासन निर्णय कृषि ¾ ¯¤´ ×¾भाग क्र. मत्स्यवि-1261/Ã†¸-135/¯¤´-13, ×¤. २९.६.९५ अन्वये ठरविण्यŸ आलेले धोरण यापुढेही कायम ठेवण्यांत येत आहे. तथापि २०० हेŒटर खालील जलक्षेत्र असलेल्या तलावांच्या बाबतीत पूर्वी प्राथमिक मच्छिमार सहकारी संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील तलाव त्या संस्थेलाच ŠŒयाने देण्यांत येत असे व जर एखादा तलाव दोन मच्छिमार संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात येत असेल तर त्या तलावाचा केवळ त्या दोन संस्थांमध्येच लिलाव करण्यांत येत असे. परंतु प्राथमिक मत्स्य.सहकारी संस्थामध्ये मत्स्यव्यवसायाबाबत स्पर्धेची जाणीव निर्माण व्हावी व निकोप स्पर्धा रहावी या दृष्टीने

शासनात± 200 ÆŒटरखालील जलक्षेत्र असलेल्या तलावांच्या बाबतीतील पूर्वीच्या धोरणात आता खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे.

> " हा शासन निर्णय अस्तित्वात आल्याच्या दिनांकापासून २०० हेŒटरखालील जलक्षेत्राच्या तलावांच्या बाबतीत, प्राथमिक मच्छिमार सहकारी संस्थामध्ये निकोप स्पर्धा वाढीस लागावी यादृष्टीने मत्स्यव्यवसाय अधिका-यामार्फत लिलाव पध्दती अनुसरण्यात येईल, †ÃÖ ×»Ö»ÖÖ¾Ö ŸÖÖ»ÖŒयातील गाव पातळीवरील प्रत्येक तलावाच्या बाबतीत पुकारण्यात येतील व त्यामध्ये फŒŸÖ त्या तालुŒयातील सर्व प्राथमिक मत्स्य.सहकारी संस्थांनाच सहभागी होता येईल. या लिलावात खाजगी ठेकेदारास भाग घेता येणार नाही. "

¯ाटबंधारे महामंडळाकडून मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे वर्ग –Ö»Ö»Ö ÃÖ¾Ö ŸÖ»ÖÖ¾Ö šÖŒयाने देण्याविषयीची पुढील कार्यवाही आयुŒत मत्स्यव्यवसाय यांनी उपराŒत नमुद केल्याप्रमाणे करावी.

सदर सर्व तलाव आता मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे वर्ग –ालेले असल्याने पाटबंधारे महामंडळांनी त्यांच्या नियमात जरूर ती दुरूस्ती तात्काळ करावी. अधिनियमातील दुरूस्तीसाठी काही कालावधी अपरिहार्य आहे व याबाबत संबंधित पाटबंधारे महामंडळाच्या नियमातील तरतुदी स्थगित ठेवणेबाबतची अधिसुचना पाटबंधारे विभागाकडून स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यांत येईल. तथापि यापœी कोणत्याही तलावाचा नविन ठेका करार संबंधित पाटबंधारे महामंडळांनी अंतिम करू नयेŸÖ अशा सुचना आयुŒत मत्स्यव्यवसाय तसेच संबंधित महामंडळांनी त्यांच्या क्षेत्रिय अधिका-यांना तात्काळ निर्गमित कराव्यात.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ÃÖÆß/-

(अ.का.शेख)

सहसचिव महाराष्ट्र शासन

¯ÖÏŸÖ,

1) ÃÖ×“Ö¾Ö, पाटबंधारे विभाग, मंत्रालय,मुंबई
2) आयुŒŸÖ,मत्स्यव्यवसाय,महाराष्ट्र राज्य,मुंबई-2,
3) सर्व जिल्हाधिकारी/सर्व विभागीय आयुŒŸÖ,
4) कार्यकारी संचालक,महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ,पुणे
5) कार्यकारी संचालक, तापी खोरे पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगांव,
6) कार्यकारी संचालक,गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ,औरंगाबाद,
7) कार्यकारी संचालक,विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर,
8) कार्यकारी संचालक,कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे,
9) प्रादेशिक मत्स्यव्यवसाय उपसंचालक, ´ÖãÓ²Ö‡Ô/ पुणे/नाशिक /नागपूर /अमरावती/औरंगाबाद,
10) ÃÖÆÖ¿यक मत्स्यव्यवसाय संचालक,मुंबई/पालघर(ठाण)अलिबाग(रायगड)/रत्नागिरी/मालवण(सिंधूदूर्ग)/ "Ö¦¯Öã¸ü/³Ö>Ö¸üÖ.
11) सर्व जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी,
12) सर्व मंत्रालयीन विभाग,
13) सर्व कार्यासने,कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई,
14) निवडनस्ती.